

2029 Scongal t. m.

POSITIONES ALIQUOT THEOLOGICAE

D E

Objec^ta Cuius^r Religionis

Quas A. P. D. O. M. tertio ianuarij. 1674.

in Academia R^egia Aberdonensi. Protagmatis

Huic Scoggall Presbyter, & designatus S. S.

Theologie Professor. Disputationem moderate

Eruditiss. & Clariss. Vito. D. Ioannis Minzeli.

Theologie Professore meritissimo, & Universi-

tae Aberdonie Hectori magnifico.

Statuta fuit inter homines divini & humani donoriis distinctione, cum
multis aliis rebus, tum templorum adiunctione, palmarum
excellente. Divinitus delubra conservantur, facta sunt enim, &
liberantur. Rursum tamen Deorum fuit, laudes hominum sed
non eorum adoratione coniuncta. — Attitudus coexpeditus
Alessandri pap. 30.

Cofficii sive simulacru obseruantur, quique prius simulacula Deorum
populo posuerunt, si civitatum fuit & metum deinceps non
errare addiderint. — Varijs spud Aug: lib. 4, de civ.
Dei cap. 31.

Equivoc. tam amentem esse prius, qui illud quo vescauit, credas esse
Deum. — Cic. de natura Deorum lib. 3.

E Typographo Joannis FORBESII Junioris,
URBIS & UNIVERSITATIS Typothecar.

Anno Domini M. DC. LXXIV.

Reverendissimo in Christo Patri,

J A C O B O

Providentia Divina SANCTI ANDREAE

ARCHIEPISCOPO

Totius SCOTIAE PRIMATI Venerando,

& REGIAE Majestati a secretioribus consiliis

Mæcenati plurimum honorando.

Exiguum hoc summe obseruans monumentum.

D. D. C. Q.

Clementissimus ejus devictissimus;

HENRICVS. SCOGALL.

Propositiones Theologicæ VI

D E

Objecto cultus Religiosi.

NE clavis (quod dicitur) oculis, andabatarum more contendamus, statuendi sunt primò celeberrimæ hujus controvèrsiæ termini, ut quid cultus importet, unde desumenda sit illius mensura, & qualis denique sit qui *Religiosi* nomine insiguntur, perspicue innotescat.

Qui cultus præcile spectati naturam pressius intuetur nihil aliud esse reperiit quam agnitionem perfectionis, aut excellentiæ in illo cui exhibetur, cum tali animi submissione, qua huic excellentiæ corresponeat; sic scilicet Angeli, sic animæ separatae Deum, gloriolum adorant. Nobis vero qui non rationalibus dyntaxat facultatibus, sed & organis quoque corporis instructi sumus congruum est & solenne tales animi affectus vocis, gestu, aliave actione manifestare; unde cultus interni exterisque distinctio exurgit.

I I. Cultus interoi varietas a perfectionum quas agnoscimus, & submissionis quam præstamus diversitate dependet, sic aliæ est cultus species, quæ Deo ter optimo maximo deferuntur, dum omnimodam ipsius infinititudinem p[er] suspicimus, animam-

animamque totam sanctissimam ejus voluntati prosterimus; alia quoque causis tribuitur; dum varias quas Deus ipsius induit per se omnes agnoscet, copiamq[ue] singulis obseruantiam exhibemus.

V.1. Externi cultus ratio vel a divino i[n]ficito vel ab hominum consuetudine est exigenda: atque sicut alia sunt honestis exercitiae, quorum tota species Deo appropriatur, ut sacrificia, sufficius, libamina; sic alia licet ex se communiora iis tamen circumstantiis non unquam vestiuntur, ut soli divino numini exhiberi debeant.

V.2. *Sicut religiosi nomine nos intelligimus omnem qui ad religionis imperium exercetur, qualis esse debet qui parenti aut magistratui defertur; neque illum qui pro objecto formaliter religionem haberet, ut cum homines sanctos ob pieatem veneramur: sed internum quidem cultum appellamus religiosum, si perfectionis plus quam creatarum agnitionem, aut absolutam animae submissionem involvat;* Externum autem si vel gentium consensu Deo consecratus sit, vel ab ipso peculiariter vendicatus.

V.3. Merito ecclesiae reformatarum doctores cultus religiosi disunctionem in Latram, duliam & hyperduliam, prout a pontificis usurpatum, rejiciunt, utpote quae mandatum divinum Iudib[us] propinet, & gentilium quoque cultui excusationem praetextat. Cetera Dulias & Latras vocabula in scripturis sacris promiscue usurpantur, & Galatis vitio vertitur quod Dulam exhibuerint iis qui natura non erant Dei.

Gal. 4. 8.

Math. 4. 10.
Lactan. lib. 1.
divin. insit.
cap. 20.
Hilar. de trin.
§. 8 sed. 20. 5.

V.4. Hisce nunc primitis certo concludimus nulli nisi Gloriose Deo, Patri filio & Spiritui Sancto, absque laesae maiestatis divinae crimiae, cultum religiosum, sive externum sive internum exhiberi posse cumque Deus se se hac in re zelos typum proficeret summopere cavendum ne quovis praetextu vel tantillum ex illius gloria delibemus.

V.5. Qui sanctis angelis aut hominibus defunctis templum consecrant, altaria erigunt, thus adoleant, vota nuncupant, sicut

{ 5 }

aut ab iis petunt & expectant, quæ solus Deus largiti potest, idolatrias tñi manifeste teneantur. Et profectò plurimæ quæ in ecclësa Romana celebrantur supplicationum formulæ hoc nomine veniunt dampnandæ: Frustra autem ad inauditas, nescio quas, loquendi figuræ confugiant; cum schemata rhetorica non sint usque quaque arbitraria, & ad libitum configenda, sed sicut logica eos duntaxat modos admittit, qui ad bene disservendum inserviunt, sic Rhetorica illas tantum figuræ, quæ ad bene dicendum conducunt. Absurdissima autem est loquendi formula, ab aliquo petere ut gratiam vitamque æternam concedat, eo solum sensu, ut Deum pro nobis interpellat: Quod alicubi norat magnum Cantabrigiæ decus *Henricus Morris*. Quin qui omnipotenciam, aliasque numinis proprietates creaturæ tribueret, ad hyperbolæ, vel ironiam pari ratione recurrere posset.

VII. Cum nusquam constet voces, & cogitationes nostras Angelis aut beatis animabus a Deo revelari, abstineamus prorsus ducimus ab omni eorum invocatione etiam illa qua pergitur ut precibus suis nos apud Deum adjuvent: Ne ~~magdalywstan~~ aut indefinitam quandam præsentiam iis adscribendo, in Idolatriam incidamus: Explosa autem sanctorum in cœlis agentium clypeo, corrier proculdubio ossium, cinerum, aliarumque, si quæ sint, reliquiarum superstitionis veneratio.

X. Proximo loco considerandus occurrit religiosus ille cultus, qui magno cum judæorum scandalô, & christianorum opprobrio, sacris, ut vocantur, imaginibus exhiberi sollet: Atque impriñis vehementer pertendimus, gloriosum numen quod nec sensibus usurpari nec animo comprehendendi potest, nulla effigie, ant simulacro representandum esso. Ita. 40. 18.
Cui enim assimilabimus ipsum aut quam imaginem ponemus illi;
Immo hujusmodi Imaginum usus non purioribus tantum christianismi sanctulis sed & quibusdam etiam gentilibus suscepimus fuit & exsus. *Qui nec exhiberi pariterib[us] deos, nec inv*
nitiam

Tacit. de Ger. *ullam humanioris speciem assimilari posse arbitrabantur.*

manis.

X. Iconolatria Romana, quibuscunque distinctionum.

La vis vestiatur, in secundum decalogi præceptum manus

feste impingit & qui Imagines propter Deum, vel Deum.

Per imagines adorant, ejusdem plane criminis est si quis quod

Aaron, Micha, Jeroboam, Idololatrias nomine imputatur:

Nec quidquam hac in parte a pontificiis praetenditur, nisi

quod peritiorum saltem, Ethnicorum cultui accommodari

possit.

X I. Quam perplexis difficultatibus semet involvant qui

jugo Romano colla subjiciunt vel inde constare potest, quod

acriter adhuc nec sine convitiis contendant istius ecclesiæ

doctores, eodemque, an diverso honoris genere, Imagines

cum prototypis adorari debeant; hinc haereseos patroci-

nium, illinc iconolatrias crimen sibi met invicem exprobans.

Vasq. 3. Tom. disp. 108. Bell. de Imag. lib. 1. cap 24. tes.

Proh defendam miseræ plebis conditionem quæ ut

Idololatriam effugiat omnes subtilium hominum argutias ca-

pere & perpetuo attendere tenetur: Deinde quamcunque

partem amplexa fuerit summorum tamen doctorum judicio

gravissimè delinquit.

X II. Cultum religiosum turpissimè prostituunt qui ex

concilii tridentini decreto sacrae eucharistia symbola, latrias

(ut ipsi vocant) cultu adorant, nupero, & primævæ ecclesiæ

inaudito transubstantiationis dogmati innixi, quod si minus

solidum deprehendatur: (id est si vel sensuum testimonio,

vel rectæ rationi vel sacrae denique scripturaræ fides adhibenda

contr. cap. 8. sit) confitentes habebimus reos, non inferioris notæ ponti-

ficios. Quin cum ex ipsorum sententia, stupenda illa Meta-

morphosis a sacerdotis intentione depetideat, populo nun-

quam constare poterit panisne merus, an ipse Christus a-

dorandus proponatur.

X III. Benigne nimis cum pontificis agunt ex nostris

nonnulli qui ~~agolatras~~ crimen elevaré conantur, pravam

cui uititur hypothesis excusationis loco proferentes: Quod

Taylor libert.

propria.

si

si ad amolendum Idololatriæ reatum sufficiat quod panem
 ideo tantum adorant, quia Christum esse putant, ne is quis
 dem qui solem pro Deo coleret simili prætextu destitueretur,
 ut clare probat invictissimus ille reformatæ religionis athleta
D. Edwardus Stillingfleet.

Spalst.de rep.
eccl. Forbes
cōfid.modest.

lib. de Idol.

X I V. Laterem lavat vir clarissimus *Herbertus Thorndick*,
 dum turpissimam hanc maculam ecclesiæ pontificiæ eluere
 conatur, neminem existimans idololatriæ obnoxium, qui
 numinis simplicitatem & immensam ab omni creatura distan-
 tiā serio agnoscit: quasi vero humanæ infirmitatis non sit
 plura temere admirere quæ sibi invicem repugnant, & ea
 sæpius perpetrare quæ a recte positis principiis longissime
 abhorreat. Quod si Deum pro summo bono agnoscentes,
 animi tamen affectus creaturis sæpen numero mancipamus,
 quid impedit quo minus illi qui Deum unum esse credunt di-
 vinos nihilominus honores pluribus communicare possint?
 Sed condonandum tanti viri charitati, & ardenterissimo quo
 flagrabat Christianæ pacis studio si facilius sibi persuaserit
 quod tam impensè cupiebat. Maxime cum te melius pen-
 sitatā, palinodiam tandem ecclesiisse referatur.

X V. Ex dictis constare potest, funestum hoc & deplo-
 randum schisma quo misere lacerata est Resp: Christiana;
 Romani episcopi sectatoribus imputandum esse, qui tam mul-
 tifariam idololatriam communionis suæ prærium constituant:
 & ad saniora quæ toties offeruntur consilia, penitus obsurde-
 sunt, ecclesiam autem nostram, non sine justa ratione, &
 gravi necessitate, a tantæ impietatis contagio secessisse.

